সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

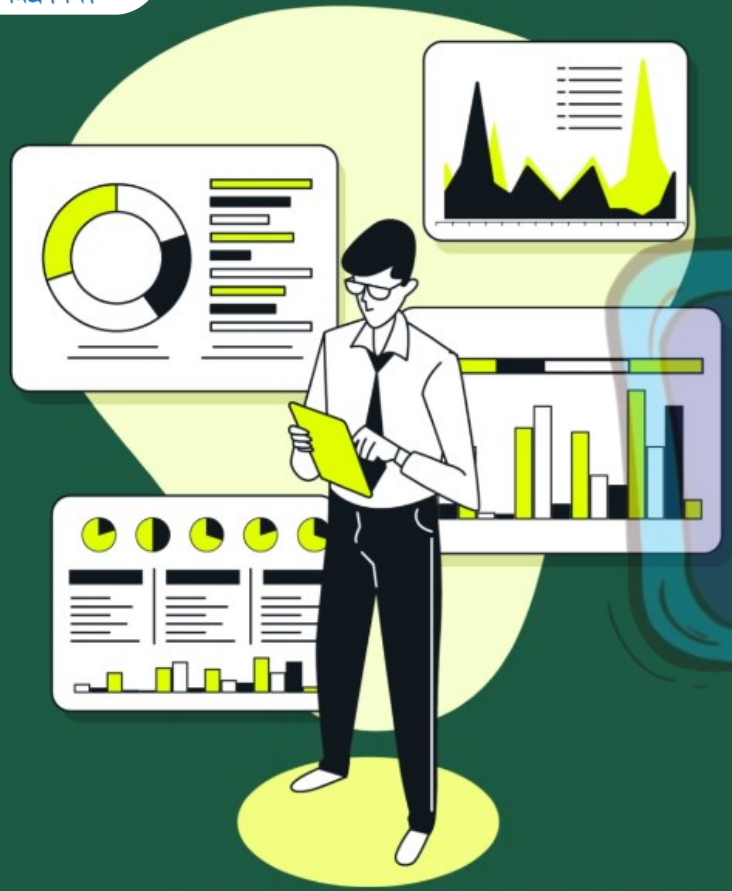

সপ্তম শ্ৰেণীৰ বাবে

গণিত

অধ্যায় - ৩

তথ্যৰ ব্যৱহাৰ

অংশ – ৫

অনুশীলন-৩.২

ওজশ্ৰী শইকীয়া

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

অনুশীলনী 3.2

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ তথ্যখিনিৰ পৰা বহুলক নির্ণয় কৰা:

(i) 2, 2, 3, 3, 4, 4, 5, 5, 5, 6, 6, 7, 7

উঃ- বহুলক = 5

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ তথ্যখিনিৰ পৰা বহুলক নিৰ্ণয় কৰা:

(ii) **41, 43, 41, 46, 47, 48, 41, 49, 49**

উঃ- বহুলক = 41

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

2. প্ৰাপ্ত নম্বৰৰ বহুলক নিৰ্ণয় কৰা (20 নম্বৰৰ ভিতৰত):

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা	3	3	4	7	4	2
প্ৰাপ্ত নম্বৰ	10	11	12	13	14	15

উ:- বহুলক = 13

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

3. তলৰ তথ্যখিনিৰ পৰা মধ্যমা নিৰ্ণয় কৰাঃ

(i) **2, 0, 1, 5, 3, 4, 6, 8, 12, 9, 10**

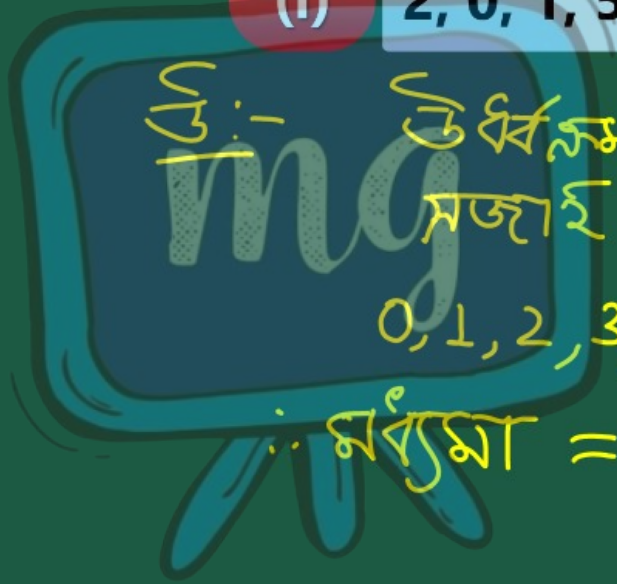

টোঃ- ঊৰ্ধ্বক্ৰমত তথ্যখিনি
সজাই আনি পাওঁ –

0, 1, 2, 3, 4, (5), 6, 8, 9, 10, 12

∴ মধ্যমা = 5

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

3. তলৰ তথ্যখিনিৰ পৰা মধ্যমা নিৰ্ণয় কৰাঃ

(ii) **9, 7, 8, 11, 12, 9, 5, 8, 12, 10, 9**

উঃ- ঊৰ্ধ্বক্ৰমত তথ্যখিনি সজাই-

5, 7, 8, 8, 9, (9), 9, 10, 11, 12, 12

∴ মধ্যমা = 9

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

4. 17 জন ছাত্র-ছাত্রীয়ে গণিতৰ মূল্যায়ণ (50 নম্বৰ ভিতৰত) পোৱা নম্বৰ তালিকা তলত দিয়া ধৰণৰ :

28, 32, 35, 21, 27, 35, 27, 42, 35, 22, 23, 35, 25, 23, 40, 24, 31

এই তথ্যখিনিৰ পৰা বহুলক আৰু মধ্যমা নির্ণয় কৰা। দুয়োটা মান একেইনে?

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

উঃ- উর্ধ্বক্রমে তথ্যগুলি সাজাই—

21, 22, 23, 23, 24, 25, 27, 27, 28,
31, 32, 35, 35, 35, 35, 40, 42

বহুলক = 35

∴ মধ্যমা = 28

∴ দুয়োটা মান একে নহয়।

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

5. তলৰ তথ্যসমূহৰ পৰা বহুলক আৰু মধ্যমা নিৰ্ণয় কৰা আৰু দুয়োটা মান একে হয়নে?

13, 16, 12, 14, 19, 12, 14, 13, 14

উঃ— ঊৰ্ধ্বক্ৰমত সজাই —

12, 12, 13, 13, (14) 14, 14, 16, 19

∴ বহুলক = 14

∴ মধ্যমা = 14

∴ দুয়োটা মান একে। ✱

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

6. এটা শ্রেণীৰ 13 জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বয়স (বছৰৰ হিচাপত) তলত দিয়া ধৰণৰ:

14, 14, 15, 14, 14, 14, 15, 14, 14, 15, 15, 14, 14

তথ্যসমূহৰ পৰা মধ্যমান, বহুলক আৰু মধ্যমা নিৰ্ণয় কৰা।

উঃ- ঊৰ্ধ্বক্রমত সজাই –

14, 14, 14, 14, 14, 14, 14, 14, 14, 15, 15, 15, 15

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

∴ বহুলক = 14, মধ্যমা = 14

আঃ মধ্যমান $= \dfrac{14+14+14+14+14+14+14+14+14+15+15+15+15}{13}$

$= \dfrac{186}{13}$

$= 14.30$

$$\begin{array}{r} 14.30 \\ 13\overline{)186} \\ 13 \\ \hline 56 \\ 52 \\ \hline 40 \\ 39 \\ \hline 10 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 13 \\ 4 \\ \hline 52 \end{array}$$